



PJO X. (1903.-1914.)
(PIUS X.)

» Sacrorum antistitum « *motuproprij - antimodernistička zakletva*

Ja N.N. čvrsto prihvaćam i primam sve i pojedino, što je nepogrješivo crkveno učiteljstvo definiralo, potvrdilo i izjavilo, posebno pak ona poglavlja nauka, koja se izravno suprotstavljaju zabludama ovoga vremena.

Kao prvo naime ispovijedam da se *Boga može sigurno spoznati*, tako da ga se može i dokazati, kao začetnika i cilj sviju stvari, "po onome što je učinjeno" [Rim 1,20], to jest po vidljivim djelima stvaranja, kao uzrok preko učinka.

Drugo, prihvaćam i odobravam ponajprije čudesa i proroštva kao vanjske *dokaze objave*, to jest kao najsigurnije znakove da je kršćanska religija božanskog porijekla, te smatram da su oni najprilagođeniji shvaćanju svakog vremena i (svih) ljudi, pa i ovoga vremena.

Treće, isto tako čvrstom vjerom vjerujem da je *Crkva*, čuvarica i učiteljica objavljene riječi, utemeljena neposredno i izravno po samom pravom i povijesnom Kristu dok je boravio među nama, te daje sagrađena na Petru, prvaku apostolske hijerarhije, i njegovim nasljednicima dovijeka.

Četvrto, iskreno prihvaćam *nauk vjere* uvijek u istom smislu i u istom značenju do nas posredovan od apostola preko pravovjernih otaca; i zbog toga u potpunosti odbacujem krivovjerno mišljenje o razvitku dogmi, koje (kaže) da su one prelazile iz jednog mišljenja u drugo, drugačije od onoga koji je prije toga imala Crkva; isto tako osuđujem svaku zabludu koja uči da je božanski poklad, predan Kristovoj Zaručnici i koji je ona vjerno čuvala, filozofska misao, ili proizvod ljudske svijesti, koji je polagano izgrađen ljudskim nastojanjima, i koji je kasnije usavršavan neograničenim napretkom.

Peto, najčvršće držim i iskreno ispovijedam, da *vjera* nije reiligijski osjećaj koji je proizišao iz krila

podsvijesti, pod pritiskom srca i sklonosti moralno oblikovane volje, nego da je ona pravi pristanak razuma istini prihvaćenoj izvana po slušanju, kojom naime vjerujemo da je istinito ono što je kazao, posvjedočio i objavio osobni Bog Stvoritelj i naš Gospodin, zbog autoriteta najistinoljubivijeg Boga.

Isto tako se s dužnim poštovanjem podlažem i čitavom se dušom priključujem osudama, izjavama i svim propisima koji se nalaze u enciklici "Pascendi" i u dekretu "Lamentabili" , posebno onima koje nazivaju povijest dogmi.

Isto tako odbacujem zabludu onih koji tvrde da se *vjera* koju predlaže Crkva *može protiviti povijesti*, te da se katoličke dogme, u smislu kako se sada shvaćaju, ne mogu uskladiti s istinitijim izvorima kršćanske religije.

Isto tako osuđujem i odbacujem mišljenje onih koji kažu da obrazovaniji čovjek-kršćanin ima *dvostruku osobnost, jednu vjernika, drugu povjesničara*; kao da se povjesničar smije držati onoga što proturiječi vjeri vjernika, ili da (može) postavljati pretpostavke iz kojih slijedi, da su dogme krive ili sumnjive, samo ako ih izravno ne niječe.

Također odbacujem onu metodu prosuđivanja i tumačenja Svetoga pisma, koja se, zanemarujući crkvenu predaju, analogiju vjere i odredbe Apostolske stolice, priklanja racionalističkim razmišljanjima, a kritiku teksta prihvaća, manje dozvoljeno a više lakoumno, kao jedino i najviše pravilo.

Osim toga odbacujem mišljenje onih koji drže da učitelj koji predaje neki povijesni teološki predmet, ili koji piše o tim stvarima, mora najprije odložiti mišljenje koje je imao prije toga, bilo o nadnaravnom podrijetlu katoličke predaje, bilo o obećanoj božanskoj pomoći za vječno održavanje svake objavljene istine; zatim da djela pojedinih otaca treba tumačiti samo prema načelima znanosti, isključujući bilo kakav sveti autoritet, i s onom slobodom prosuđivanja, kojom se običavaju istraživati i drugi svjetski dokumenti.

Konačno, izjavljujem da sam u svemu najudaljeniji od zablude koju drže modernisti, da u *svetoj predaji* nema ničeg božanskog, ili što je mnogo gore, oni to dozvoljavaju u panteističkom smislu, tako da ne preostaje ništa osim gole i jednostavne činjenice, koja je jednaka općim povijesnim činjenicama; to jest, da su ljudi svojom marljivošću, spretnošću i sposobnošću nastavili kroz sljedeće naraštaje nauku koju su započeli Krist i njegovi apostoli.

Zbog toga čvrsto zadržavam vjeru otaca i zadržat ću ju do posljednjeg daha života, o sigurnom daru istine, koji jest, koji je bio i koji će uvijek biti, kod "biskupa apostolskih nasljednika"; ne kako bi se držalo ono što bi se moglo činiti boljim i prikladnijim, prema duhu vremena svakog pojedinca, nego kako se "nikada ne bi drugačije vjerovalo, nikada drugačije" shvaćala apsolutna i nepromjenjiva istina, koju su apostoli propovijedali od početka.

Prisežem, da ću sve to vjerno, potpuno i iskreno obdržavati i nepovredivo čuvati, i da nikada od toga neću odstupiti niti u naučavanju niti bilo kojim riječima ili pisanim djelima. Na to prisežem, na to se zaklinjem, tako mi pomogao Bog i ovo sveto Božje Evandjelje.